

Generația Nouă

279938

NUMER JUBILAR

XII ANI IMPLINIȚI

— SCRIERI ÎN VERSURI ȘI ÎN PROSA —

1—Un cuvint, *Diracție*. — 2—Vis de fată, poezie de *Ioan J. Livescu*. — 3—Când
tote trec, poezie de *Alex. Macedonski*. — 4—Din poemele ironice, nuvelă de *I. S. Spartali*.
— 5—Vecinica, de *Dumitru Teleor*. — 6—Sub farmecul de stelă, poezie de *S. Orăscu*. —
7—Luminați, poezie pop. de *M. Eminescu*. — 8—Cu ochi mari și visători, poezie de *D.*
Moldoveanu. — 9—Prea târziu, de *Ed. Adamski*. — 10—Aquarelă de *Bonifaciu Florescu*. —
11—Aritmetica, poezie de *N. Tincu*. — 12—In omenire, poezie de *Al. Georgiad Obedenaru*.
— 13—Ninge, nuvelă de *N. D. Giorgan*. — 14—Earna, pastel de *V. Alexandri*. — 15—Reș
triste, nuvelă de *Ioan A. Bassarabescu*. — 16—In inima caldă, poezie de *Lucreția Suciu*. —
17—Portret, de *G. Adamescu*. — 18—Teatra. — 19—Bibliografie.

DONATOR:

Comte **PIERRE DE ROMA**

Sibiu

7 234

PREȘEDINȚI ONORIFICI:

Dr. C. CHABUDEANU

Directorul „*Progresului Medical Român*”

D. Avocat IACOB LIVESCU

Publicist, Ex-Consul, Magistrat, Prefect. etc.

DIRECTOR LITERAR:

IOAN I. LIVESCU

Publicist și Artist dramatic în Teatrul Național

— Membru al Uniunii Oamenilor de litere din Paris —

DIRECTOR-FUNDATOR:

EDUARD M. ADAMSKI

— Publicist —

SECRETAR:

ALEXANDRU STURDZA

— Pictor —

BUCUREȘTI, 1 IANUARIE, 1893

„GENERATIA NOUA”

Literară-Sciintifică

Donator : **Comte Pierre de Roma**

UN CUVINT

Tocmai, nu de mult, într'unul dintre cele mai importante diare din *Paris* citiam pertractarea unei discuțiuni, pe cari în trecêt o relevăm aci. Era vorba de necesitatea *gazetelor cotidiene*, cari își datoréză traiul numai *rubricii informațiilor*, cunoscintă adesea dubiosă dar indispensabilă curiosității orî-cărui om,—și se insista în acelaș timp asupra valorii, ce-o presintă în alte părți *revistele speciale de litere, de sciințe sau de arte*, unde cititorul numai că satisface necesității unui gust distractiv, dar pe nesimțite și cu folóse reale, dobândește cunoscintă unor lucrări, cari fără îndoială servesc minții și inimii.

În țara noastră nici *gazetele cotidiene politice*, nici *revistele literare* nu se prea pot mândri de situațiile lor.

Dacă *scriitorii* sunt rari,—*vorbim de cei bunî*—*cititorii*, și mai ales *conscienți*, aprópe nu se găsesc.

Arta e disprețuită într'un chip sêlba+cc.

Unde e primită, și cu reserve, jócă rolul unei plante exotice fără parfum, menită să înfrumusețeze ca un lux excentric bibliotecile savanților bogati, cari le primesc ca să pue în evidență o presupusă înclinare către *util* și *frumos* și nu le citesc *nici-odată*, socotindu-se prea sus, ca s'arunce privirea pe nisce publicații incompatibile cu educația lor.

Iată în ce condițiuni o scriere literară sau sciintifică în țara noastră apare și dispore.

Puțini de tot sunt aceia, cari își dau sēma de o situație culturală atât de nenorocită.

Dacă împlinim ađi *două-spre-zece* ani de traiu în mijlocul unui cerc retras de ómeni, cari să-și pótă inchi-pui *valórea, greutățile și piedicile* ce presintă și întēpină o asemenea luptă, uude *talentul și studiul* își dau mâna, ca să producă opere, cari câte-odată să rămăe monumente,—ușor se póte înțelege, că nu tocmai pe *pat de flori și în colori rose* și-a trecut *Generația Nouă* două-spre-zece ani de viață activă, retrasă, concentrată și hotărâtă.

Mulți dintre aceia cari au scris în acest interval la fôia noastră, chiar încă din timpul, când purta numele de *România Literară* și 'și urma mersul sub auspiciile *poetului Vasile Alexandri*, și-au cimentat ađi reputațiunii literare distinse și stimate și tineri încă continuă, de și parte din ei răslețiți, să desăvârșiască pe cât se póte o luptă, în care talentul strălucesce prin opere cari rămân, realizate în spațiul scurt al vieții de condee cari lucrăză din impulsul dúpлат al inimii și-al creierului, fără descuragiare cu totă amărăciunea maximei: *Vita brevis, ars longa!*

Intre puținele reviste cari apar ađi și anume, în ordinea vechimei, *Convorbirile Literare* de 25 ani, *Literatorul* de 12 ani, *Revista Literară* de 12 ani, *Revista Nouă* de șese ani. *Generația Nouă* se mândresce de spațiul parcurs, și de rezultatele muncii sale.

Un an nou se începe pentru noi.

Cu atât mai mult *jubilăm* la începerea lui, cu cât am câștigat și în puteri și în speranțe. ■ ■

Direcția

VIS DE FATA

Te zăresc stând în odaie, despletindu-ți negrul păr.
Umeri-ți tresar a lene sub atingeri mângâioase
Te crești singură și-oglinzii cerând tainic adevăr
Mulțumit alergi la patu-ți, zân' a formelor frumoase!
Și te perzi pe sub mătăsură, printre perne într'o clipă
Și din când în când l'auđu-mă vine vocea-ți argintie
Cum vibrează drăgălașe și prin aer se risipă
Lăsând farmece în urmă-ți de cerescă simfonie.
Ești copilă și-al tău suflet doritor de fericire
Se îmbată în visarea dragosteii născută 'n sânge,
Ne 'nțelese, nesciute ce c'o dulce licărire
Par 'că-ți luminează mintea, pe când inima ți-o strânge!
Te 'nțeleg c'ai vrea la sînu-ți cu o patimă 'nfocată
Să lipesci un pept, ce doru-ți l'ar putea să-l înțelégă
Și lăsând'o într'a ei voe inima mereu să bată
Ai simți închipuirea cum de cer atunci te légă!
Câte visuri, câte șopte se pornesc isvoritoare
De păreri întunecate, de gândiri nepricepute;

Albul ochilor s'aprinde și pe buze de feciore
 Intreveđi cum per agale poște vecinic începute!
 In perete un Romeo, visător pe foi de rosă
 Șpitesce fericirea cu privirea indiscretă
 Spre aceea ce iubirea într'o clar' apoteosă
 A lăsat'o spunând lumii: Am fost singura Julietă!...

Am fost singura Julietă!... Ți rămâne-adânc în minte.
 De ce singură să fie? Nu măi sunt femeî ca ea?
 Și perdută în gândirea răsopicată prin cuvinte
 Daî răspunsul tot spre dînsu ațintind privirea ta.

Și oglinda vorbitore cu Juliota d'impreună
 Te arat' așa frumósă, răpitoare... cum scîi eî.
 Pe când tu întinsă 'n patu-ți, în dorința ta nebună,
 Drăgălaș te perđi în șópta: Care-o fi Romeo al meî?

Ioan I. Livescu.

522

Când toate trec și 'nbătrânesc

O ! poezie, pe când toate in lume trec și 'nbătrânesc,
Când nu mai sunt nici eu băiatul cu inimă ne-vinovată
Când zilele copilăriei sunt o ghirlantă scuturată,
In mine iar te re-găseșc,

O ! poezie,
Te regăseșc, și tot aceeași : cu tinerețe coronată ;
Tot călătoare printre stele, sau din nălțimea instelată
Tot coborând și printre oameni și re'ncepând să răscolești,

O ! poezie,
Tu singură nu 'nbătrânești,

A. Macedonski.

GASTON VYTALL

DIN POEMELE IRONICE

Copilul îi placea zăpada înghețată și albețele reci
(frigide).

Se duse prin țelinile mohorite, pe șesurile întinse.
unde zăpada imaculată scăpăra la palidul soare de Iarnă.

Se opri în marginea Câmpului de Albeață, întristat
că e impur pentru Puritatea asta și că nu poate să o
posede, fără s'o minjească.

Copilul s'a îmbrăcat cu blăni albe. Invoacă spiritul
zăpezilor, rugându'l să'l ierte.

Atunci cu un respect sfânt, cu un fel de teamă
trece peste câmpul de zăpadă, împins de dorințe.

Pe vârful unei moviște se pun jos dominând mo-
horitul ocean al zăpezilor.

Și întristat, se uită la urma pașilor săi și zăpada
e tristă că a fost murdărită.

Atunci spiritul zăpezilor trimite fulgi dulci, fulgi ușori de vată albă cari cad din cer. Cad. Cad.

Și Copilul se pîndește că 'i frumos să vezi cum cade zăpada că totul este alb.

Copilul întotolit în Blănilor lui albe privește cum piere urma necurăteniei lui.

Se lasă Amurgul zăpada cade. Câmpia mohărită și-a reluat iar virginitatea ei d'intii.

Și Copilul voios privește peste câmpia albă întinsă și se gîndește gînduri liliale.

Frigul-l'amorțește și 'l scaldă într'un fel de plăcere. Obrajii lui rumeni pălesc și picioarele 'i îngheață. Inșă el nu va mai spurca zăpada.

El posedă în sfîrșit zăpada și puritatea albețelor glaciale. Inșă puterile 'i nimicite îl imobilizează. Ochii lui căscați privesc zăpada albă.

Inșă se gîndește că pentru frigidități, Gerul, Chi-ciura, Ghețurile Albe, Poleiul, pentru Spiritele Pure și Visele Albe cari sbor în adierea serei, el este o pată în zăpadă și că o spurcă, fiind-că el nu e curat.

Și dorința lui, radioasă și tristă se 'nalță spre spiritul zăpezilor și cere pentru carne Puritatea Deplină.

Și spiritul zăpezilor trimite spre dânsul pe frumoasa lui zână albă, moartea, care zboară filfiind din aripi.

Zina moartea planează pe dînsul, scuturând albele-i giulgiuri frumoasă și zîmbitoare. Ea închide ochii Copilului— grațioasă— cu două sărutări pe lungile-i gene negre. Ea întinde peste dînsul, șapte mari giulgiuri albe.

Moartea planează iar, voioasă, pe d'asupra Copilului Pur: ea poruncește zăpezi să cadă mereu.

Și lanul întins rămâne alb și mohorit în noaptea care vine.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

I. S. Spartali.

VECINICA

Şedea lângă noi şi în fie care dimineată când eşam din casă o vedem în fereastră, gătită ca de sărbătoare.

De multe ori rămânea ceasuri întregi pe gânduri în pragul uşei şi când treceam pe lângă dânsa, când o atingeam chiar, nici nu ridica ochii, nici nu clintea măcar din loc. N'am văzut'o nici o dată vorbind, nici o dată rîzînd, nici o dată zîmbînd.

Şi ce urit lucru e să ai o vecină frumoasă şi așa de rece! Aş fi dat mult ca s'o fac să 'mî zîmbească măcar o dată. Mă miram adesea cum razele de soare care o isbeau în faţă, când sta afară, nu 'i încălzeau cătuşi de puţin inima! Aş fi vorbit cu ea, aş fi glumit; poate ne-am fi iubit.

Intr'o dimineată însă, părinţii ei s'au mutat de lângă noi şi ea, trecînd pentru cea din urmă oră pragul vechii locuinţe, s'a uitat înapoi, s'a uitat şi la mine cu o privire mai caldă, şi plecînd puţin capul 'mî-a zis cu glas subţire, duios:

— Bună ziua!...

D. Teleor,

SUB FARMECUL DE STELE....

*In farmecul tăcerii, perdut în noaptea sumbră
Privind cum din departe stelutele scipesc,
In faptul amintirei tu răsărind din umbră,
D'abia te măi zăresc,*

*Căci mortă mă ești d'acum în calea vieții mele;
Din tot cea fost în tine dór umbra—a măi rămas,
Menită că de astă-zî sub farmecul de stele
Uitări să te las.*

*De-acum stingher în lume ca'n vremile senine
In calea tristă-a vieții pasi-voi liniștit,
Sub farmecul de stele gândindu-mă la tine
Destul am suferit.*

Soariat Orăscu.

UMINAȚI

Lună tu luminătoare,
Stelelor strălucitoare ;
Luminați mai cu tărie
Scumpa mea călătorie ;
Dați lumină infocată
Prin Cărarea 'ntunecată
Să văz drumul ce mă duce
La iubita mea cea dulce,
Care tristă și deșteaptă
Cu dor mare mă așteaptă.

Mihail Eminescu.

CU OCHII MARI ȘI VISĂTORI

(TRIOLET)

*Cu ochii mari și visători
Indură-te și 'mi ieși în drum
Imi place mult să me 'nfiori
Cu ochii mari și visători*

*I-aș săruta de atâtea ori
Pe-ai mei de veci stăpîni acum
Cu ochii mari și visători
Indură-te și 'mi ieși în drum*

Dem. Moldoveanu.

PREA TÂRZIŪ

Prea târziŭ ! cuvânt îngrozitor ce 'i răsună vecinic în conștiință.

Rubia cu rubia strânsese la o laltă lire împărătești, ferecate și lucitoare precum sunt cele strânse din camătă. Gologani cu cari își începuse meseria fuseseră repede însutiți, se schimbaseră mai ânteiŭ în sfanți, și la urmăse înmiiseră și inpuiaseră bucăți de aur,—mii de bucăți. Pe lângă aceasta. în sipetul ce 'i slujea de căpătâiŭ, zăceaŭ scule nestemate, — spuzeală de rubine, înghiocire de mărgăritari și schinteiere albastră de safire.

Bani, scule,—el are acum avere, e aproape tot atât de avut ca și un împărat, dar scula sa cea mai de preț, fiica sa și unicul său copil, flămânzește adesea ori, și de ce trece, slăbește, obraji i se vestejesc și o apucă o tuse seacă.

El însă, se scoală în toate nopțile ca să se răsfețe cu priveliștea comorilor lui.

Și priveliștea comorilor strânse îl împiedecă să audă tusea fiicei sale.

Licărirea rubinelor și safirelor îi împiedecă să vadă frigurile din ochi sculei sale celei mai de preț, din ochi unicului său copil.

Și dacă obraji fiicei sale se fac mai galbeni, cum poate el să le bage de seamă, de vreme ce mărgăritarele lui sunt tot albe și frumoase, — mai albe și mai frumoase ca tot d'auna ?

Și când totul e zis, când sgârzenia îl îngăduște să aducă un doctor, bătrânul medic cleatână capul :

„Prea târziu ! E prea târziu !“ spun ochi omului de știință, și în odaie se aude un suspin mai lung,—e cel din urmă suspin al bieteii copile :—„E prea târziu ! E prea târziu !“ răsună în sfârșit și în constituța cămătarului,—dar ferestrele odăiei sunt deschise și un fel de formă albă izbucnește afară sorbită de razele soarelui de Maiu,—e sufletul celui mai de preț dintre mărgăritari ce a strâns.

Numai pentru a se săpa o groapă nouă nu este târziu nici-odată.

Eduard M. Adamaki.

COPILUL

(AQUARELĂ)

Ciripitura pasărilor s'a liniștit în tufiș ; copilul are să adoarmă, pe când mamă-sa i cântă cu dulceață. De odată, scînteetoare și veselă, steaua de seară se ridică de-asupra colinei albastrue ; copilul încântat întinde brațele spre dînsa, și neputînd să o prinză, plînge. „Ce nebunie ! Va străbate oare acest astru spațiul spre a se coborî ca să-și îndeplinească pofta ? Ast-fel grăește bombănind rațiunea tatălui, și copilul plînge și mai tare. Dar frageda mamă zice cu un suris : „Da, frumosul meu îngerăș, vei avea steaua. Ca să nu fie vestejită când te vei deștepta, voi merge la zori să ți-o culeg ; dormi și pe leagănul tău o vei vedea mâine.“ Și în visul său, copilul posedă frumoasa floare a cerului.

Bonifaciu Florescu.

ARITMETICA

*Tot e cu socoteala
De vorbești sau chiar de taci,
Ba adesea ș'o greșală
Tot cu calcule o faci.*

*De faci versuri, numerate
Trebue să le așezi,
Căci astfel gândul te bate
Lumea c'o s'o minunezi.*

*Până chiar și în iubire
Socoteala îți dă ghies,
Căci îți faci închipuire
Ce't mai bun că ai ales.*

*Aritmetica e 'n toate,
Fericit acela ce
Sè conteze esact poate,
Dar acel om unde e ?...*

Nicolae Tincu,

IN TICĂLOASA OMENIRE

In ticăloasa omenire
Duoasa mea cântare,
Mă-aduse veșnic prigonire,
Nevoi și zile-amare !

Și versuri pline de amor
Mișcatu-m'au puțin,
Căci pîn'atuncea nici-un dor
Nu se născuse 'n mine.

Și pînă ce nu te-am zărit
In sferă pămîntească
Credeam că unii aș trăit
Și fără să iubească !

Ai apărut adesea ori
In visurile mele,
Dar cugetam c'ășa comori
Sunt dincolo de stele !

In urmă 'n lume te-am văzut
Erai fermecătoare
Precum în vis ai apărut,
Silfidă sburătoare !

A. Giorgiad Obodunaru.

NINGE.....

Fulgii mari de zăpada să așez pe pământ în pături.
Ninge! ninge... și tot ce întâlnești cu ochii e alb.

Ce frumoasă trebuie să fie călătoria unui fulg de zăpadă!..
În odaie-i dogorește focul din sobă și razele lui luminoase se joacă pe un covor vișiniu, iar altele se gudur pe lângă picioarele scaunelor. Pisica toarce de pe sobă, cu ochii aproape închiși de plăcere și lampa spânzurată de tavan, aruncă o lumină lină, prin globul de un verde închis.

Odaia-i ie strinsă, mititică și înăuntru ie o căldură molică, ce te poartă la visuri.

Zizina a tras *dormeuza* în fața sobei, s'a lungit pe dînsa, și-a pus sub cap o pernă de puf și privește 'n sobă, la mili-oanele de licăriri albastre și roșii, cari se sting și răsar iarăși.

Ce frumos tablou!

Ochii i se închid pe nesimțite și pînă să adoarmă, îi trece pe din'ainte în șiruri tot trecutul, ea o poveste din o mie și una de nopți.

Par'că... par'că se vede mitică, strinsă în fașe și aruncată pe prîsna unei biserici!.. Pe fața-i învinețită de frig, se rătăcește neaua, care se topește la atingerea pielei.

Ningea... ningea ca și în seara aceasta!..

Par'că simte încă cum fiie-care suflare de crivăț îi îngheață trupul, ca înghețul morții; și cum ie aproape să-și dea sfîrșitul.

Glas nu mai avea ca să țipe, a țipat atîta!..

În mîntea ieî copilărească, nu poate să-și dea seamă nici de ceea-ce ie dînsa, nici de ceea-ce vede. Iea simte numai ceva

rece pe care nu'l pricepe, o face să sufere și dacă plînge, plînge de acest lucru supărător, neștiind sărmana că prin plîns cere ajutor, nelnchipuindu-și cum poate fi ajutorul și cine i l'ar putea da!

Nu stîie cine a ridicat-o de pe prispa bisericeii. Se vede pusă pe băncile școalei, alături cu mica Nini și altele, le mai ține minte încă și chipul, dar ie atîta vreme de cînd nu le-a mai văzut!

E!... tocmai acum, mai de curînd, cînd s'a făcut mare, a aflat că cel ce o scăpase de moarte, fusese paracliserul bisericeii, care o găsisse dis de dimineață — aproape înghețată și o luase în odaia lui. A crescut, a îmbrăcat, a dato la școală și apoi s'a dus și dînsul din lume... A rămas singură. Știia bine să lucreze, a intrat la o cusătoară și așa își ducea viața, de azi pînă mîine... Se făcuse frumoasă, și mulți ochi o ținteau prin geamul prăvăliei de unde lucra.

Sînt șase luni de cînd a părăsit lucrul, și a intrat într'o viață nouă; viața de bogăție și de lues.

Avea cai, trăsuri, diamante, loji la teatru și gusta din toate plăcerile, pe cari le putea cumpăra prin bani.

Un bătrîn uitat de ani, se însărcinase cu *întreținerea* iei.

Cum vedeți și întîmplările vieții sale, sînt ca a altora multe la număr.

Totuși iea simțea că în pieptul său, bătea o inimă setoasă de dragoste și ardea de dorința d'a găsi pe cine-va, care să'i poată da toate plăcerile, pe cari dînsa numai le visa.

Întîmplarea o sluji. Într'una din seri, pe cînd se afla la o prietenă a iei, făcu cunoștința lui Emil. Emil iera tînăr, frumos, visător, searbăd la față și publicase de curînd un *volum de versuri*...

Toate aceste lucruri, încintă pe Zizina — făr' a mai ține socoteală, că total lui Emil iera bogat putred!

Il pofti la dînsa, cerîndu-i să'i aducă un volum din versurile sale.

Iel se duse, o găsi mai frumoasă de cât în seara aceea și d'atunci, nodul dragostei se legă între dînsii.

Zizina își aduce aminte de prima lor sărutare, și jumătate adormită, întredeschide buzele de plăcere ca și când ar aștepta un sărut la fel cu acela...

Cât de focos fusese! Cum i se aprinsese obrajii de plăcere, cum trupul începuse să i tremure ca cuprinsă de friguri cum simțea că o ameteală îi coprindea creierul, că o pinză, i se pune din'aintea ochilor și cum în urmă o moleșcă dulce o încinsese, cum își aruncase miinele de după gîtul lui și căzuse într'o visare dulce, îmbătătoare de plăceri!...

Dînsa par'că și mai aude vorbele cu care mintise pe Emil, spunîndu-i că cel ce-o întreținea, iera tatăl ei!

Emil nu l'întîlnise nici odată, și nici că a mai întrebât vre-o dată de dînsul.

Zizina adormise gîndindu-se la toate aceste, și cele din urma lumini a cîtor-va flăcări din sobă, se răsfațau priu suvițele-i de păr galben.

Ușa odăii se deschide nețîșor și Emil cu surisul pe buze intră în virful degetelor.

Ajunge pînă la dormeuză și și apasă gura, pe buzele încă întredeschise ale Zizinei.

Dînsa deschide ochii scoțînd un țipăt ușor, dar văzîndu-l brațele-i se încolăcesc de după gîtul lui, îl trage la pieptu-i și îl umple de sărutări.

Mai tîrziu Zizina îl muștră că călecase învoiala

Dînsa îi zisese să viie de două ori pe săptămîină, și atunci în anumite seri. Iel vinea acum pentru a treia oară „Necar putea surprinde tata și atunci, adio întîlniri!”

Doză bătăi în use făcu pe Zizina să se scoale speriată și să-și încruciseze miinele pe piept, căutînd să se facă mică.... mică, pentru ea să piară din vederea tuturor.

Emil rămăsese în fața ei, cu ochii țintă la dînsa. Iea se suie p'un scaun, mărește lampa, se dă jos, fuge la o masă, deschide călimările, dă tocul lui Emil, îi pune hîrtie din'ainte, îi arată un scaun și îi zice: „Veți fi doctor, te-am chemat, sint bolnavă.” Apoi se culcă iar pe dormeuză și căutînd să-și stăpînească bătăile inimei, cari voiau să-i spargă pieptul, zise cu un glas tremurător și încet: „Intră!”...

— Credeam că te-ai culcăc acum...

— Taaa, zise Zina, îți prezint pe doctorul Emil...

Emil cum ședea cu spatele spre ușe, se scoală repede, dar rămâne întuit locului scoțind un țipăt de groază, cînd zărește ființa căruia lera prezentat.

Profesorul tată ai tei, lera tatăl lui !...

.....

Și afară ninge ! ninge... iar vîntul zguduie cereșele ferestrelor...

Cît de frumoasă trebuie să fie călătoria unui fulg de zăpadă !...

N. D. Georgian.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

EARNĂ

Din văzduh earna cumplită cerne norii de zăpadă,
Lungă troene călătore adunate 'n cer grămadă.
Fulgii sbor, plutesc în aer, aur roiū de fluturi albi
Răspândind fiori de gheață pe ai țării umeri dalbi.

Ziua ninge, noaptea ninge, dimineța ninge érá,
Cu o zale argintie se îmbracă mândra țără;
Sórele rotund și palid se prevede printre nori
Ca un vis de tinerețe printre anii trecători.

Totu-î alb pe câmp pe deluri, împrejur, în depărtare,
Plopii ca fantasme albe se înșir, se perd în zare,
Și pe 'ntinderea pustie fără urme, fără drum,
Se ved satele perdute sub clăbuci albi de fum.

Dar ninsórea încetéză, norii fug, doritul sóre
Strălucește și desmérdă océnul de ninsóre;
Iat'o sanie ușórá care trece peste văi...
In văzduh voios răsună clinchete de zurgalái.

Vasile Alexandri.

RESTRIȘTE

(NUVELĂ)

— I?..,

Ce?

— Ai zis ceva?

— Nu.

Radu Persicescu stă picior peste picior, rezemat a lene cu pernele *dormeusei*. Lângă fereastră, cu totul adâncită într'o citire atrăgătoare, Didi, nevasta lui Radu, urmărește cu ochi lacomi rindurile rare ale romanului ce ține în mână.. În fața casei se întinde un maidan pustiū, plin de gunoi, la mijloc cu un puț; în fund se zăresc copii, jucând arșice. Strigătele lor depărtate d'abia pătrund în odaia liniștită. Sorele apune, roșu ca o lampă uriașe.

Radu Persicescu stă picior peste picior, rezemat a lene de pernele *dormeusei*, și visează..

„Treî anî de căsnicie! Treî anî de 'nomolire din rău în mai rău. Ei, Radule, unde 'ți sunt visele de aur din tinerețe? Parisul, învățătura, politica, de-pu-tă-ția! Vorbe, deșertăciuni.. Din atâtea idealuri să nu mă aleg nici măcar cu bacalaureatul; să ajung să tremur ca un miserabil înaintea măi marilor, ca să nu fiū silit a'mî perde cea din urmă nădejde: leafa mea de 150 de lei!..

„O, dacă nu făceam prostia să mă 'nsor! Viitorul care'mî surîdea iacă'l. Cu alte cuvinte, ultima datorie de om mi-am făcut-o. Acum pot aștepta moartea în liniște..

„Doamne, și cu cine mi-am legat viața! Ce afurite minute de nesocotință și acelea, în care, orb, n'am mai vrut să știū de nimeni, de nimica. . . Uite-o la fereastră. E nevastă-mea. Nu visez. Da; ce decepție. Sunt

insurat! Ce dracu a putut să mă atragă la ființa asta? N'am fost în stare ca să ved că de sus până jos e o gălă a firei? Din nenorocire și Nicu și Elvira îi seamănă leiți: d'aia nu pot eu să îi sufer. . . Copii ne mai trebuiau? Ce'i lipsa chelului! Și barem de n'ar fi așa de rea și pretentioasă, Auzi, lux, să'i fac lux, când d'abia am eu ce să plătesc chiria! Ș'apoi cui să'i faci lux? D'ar! Persicescu, găsea găștelor, care nu e în stare să îți spună două vorbe la locul lor. Mult face la casa omului femeea deșteaptă. Un singur dor am avut și eu pe lume, dar nu mi s'a împlinit: Vream să iau o fată inteligentă, cu carte, și modestă. Mie mi-a mers tot pe dos: A mea e proastă, incultă și fanfaroană. Cochetăria ei 'mi scurtează viața. Auzi pretenții: S'o duc la șosea, să'i fac rochi la M-me Paul, la ma-dam Pol!... Noroc că nu prea ascult la ce zice. Dar ce? Nu's de ajuns și obrăsniciile creditorilor celorlaltii, cărora d'abia pot să le plătesc în rate? Dacă ar fi fost o fată cum se cade ar fi învățat să și lucreze singură rochițele pălăriorele. Nu să mi citescă toată ziua la fereastră romanețe de la *Universul*. Auzi eu ce literatură proastă își pierde vremea! Într'o lume mai bună m'ar face de rușine. D'aia nici n'o duc pe la cunoștințele mele. S'o întrebe cineva ce idei are despre Dante, despre Victor Hugo, despre Shakespeare, și să te pomenesti că răspunde, dómne ferește, că nu'i cunoște, că nu e în vîrstă cu d-lor: 'mi-ar plesni obrazul. Dar ea nici pe-îi noștri nu'i știe: O întrebam aaltăieri de Lazăr. Habar n'avea că există o statuă a lui Lazăr pe Bulevard. Eri am dus-o și i-am arătat-o, și i-am spus pe scurt cine a fost Lazăr, Ți-ai găsit? N'am găsit în fața ei nici măcar urmă de interes la vorbele mele. Și 'mi făcea niște întreb ri de a căror neghiobie roșam până în albul ochilor. N'are nici măcar gustul de aranjament prin casă. Dacă n'ar fi casă nouă, tot cu lucruri bune, cine știe ce ar fi la mine. . . Dar pianul ăla de ce i-l'am luat? Un bou ar fi învățat să

cânte în perfecție în doi ani : Didi nici gamele n'a isbutit să le facă cum se cade. Cheltuială de pomană cu profesorul.

„Ia privește-o cu cât nesăgii sorbe prostiile din romanul acela...Imi vine să îi rup câte fasciculele din mână!..

...„Treii ani ! Cum treci timpul !...Acum trei ani în Septembrie am căzut la bacalaureat. Poate că și asta a contribuit la ne ertata mea prostie. Câte planuri spulberate 'n vânt ! Ce viață pierdută, Dumnezeu ! Nu era mai bine să fi fost acum liber ? . . . Ia să fac nițel socoteala, cam unde ar fi ajuns, dacă mergeam înainte: În trei ani, în casul cel mai bun, eram în ultimul an la drept, ori al treilea la medicină. Poate îmi luam licența. Georgescu cum și-a lăsat-o ? Dar s'admitm cazul cel mai puțin favorabil : Tot eram în anul I la iacultate. Poate găseam vr'un protector, vr'un om de inimă, căruia să îi intru pe sub piele, să mă trimească în străinătate; poate ajungeam cine știe unde, departe...Sunt alții mai proști și au ajuns ; dar eu ?..

„Acum însă, mi s'a înfundat. A dracului învățatură de munte pentru proșala căvârșită ! Sunt înglobat până la gât, și pe zi ce trece tot mai rău mai rău..

„Un singur lucru ar fi în stare să mă scape din încurcatură acuma : Ori vr'o moștenire colosală, ori vre-o îmbunplare neașteptată, pe care nu aș putea-o defini cam cum să fie, dar ale căreia roade le vîd de minune : Terenuri nesârșită, și un trai neturburat și dulce.

„Altmintrelea, adio viață, adio ideal clădit în stele!“

— Î ?..

— Ce ?

— Ai zis ceva.

— Nu. Dar ce ai astă-seară, Radule de tot îți se pare că zic ceva.

— Î ?..

— Tot aia !!!..

I. A. Bassarabescu.

ÎN INIMĂ CALDĂ...

*In inima caldă eă loe 'ți-am făcut
In groapa geroasă îmi fac mie loc,
Și ast-fel doimorți și taruncă'n sicriă
Viața și dragostea fără noroc.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Lucreția Suciu.

UNUL CA MULȚI ALȚII

A R E T I T L U

Cine nu 'l cunóște? Cu joben nalt și cu haine' după ultima modă îl vezi plimbându-se mândru pe podul Mogoșoiei și invârtind între degete bastonul cu cap de câine saú de maimuță. Răspunde cu o ușoară aplecare din cap, abia atingând marginile pălăriei, aceloră care îl salută respectos fiind chiar pe partea cea l-altă.

Dacă vorbești cu el, tot-d'auna îți pomenește de studiile ce a făcut, de succesele ce a obținut pe acolo.

— „Tot-d'auna profesorii mei mă strângeau de mână, zicându-mi că am un viitor mare.

La întorcerea sa „din năuntru“ s'a ținut de capul unor prieteni redactori la cutare gazetă politică, să facă o mică reclamă, anunțând că a obținut cu succes doctoratul „facultății de științe politice și juridice“ din cutare oraș al Belgiei.

— „Nu că sunt îngânfat, dar, ce vreî? așa să trăește. Dacă nu te cunóște lumea nu faci nimica“.

Peste puțin a început să publice articole de 'politică. înaltă într'o gazetă ce-'i da ospitalitate și zicea că nu vrea să primescă nici o funcție, pentru că are să fie redactor al bulentinului ecsterior la un mare jurnal ce va înființa în curênd.

A ținut câte-va conferințe la Ateneu, despre cari „presa“ a făcut lungi și lăudăroșe dări de sémă, însă publicul s'a grăbit să vie într'un număr foarte restrâns și băeții de prin liceu 'i-au făcut zile fripte, aplaudându-l ori de câte ori ducea paharul cu apă la gură.

— „Ce vreți mon cher? în țara noastră unde nu se apreciază meritul, oamenii cari au o însemnătate nu sunt luați în seamă. E o țară de barbari!“

Cu astfel de convingeri, un om nu perde nici o dată curajul.

Conferințele de la Ateneu însă le a tipărit în broșuri, editate de un librar bine voitor, scriind pe copertă, de desuptul numelui:

„Doctor în științele politice și juridice“.

Un critic rătăcios i-a batjocorit una din producerile acestea și el cu surâsul pe buze zicea aceloră ce l' întrebau asupra chestiei, că nu se va coborâ să răspundă căteilor cari latră.

Începu apoi să dea articole politico literare la o fîc de literatură, care l' introduse pe arenă, punând ca notiță la prima sa publicație: „cu acéstă scriere se înscrie printre colaboratorii noștri talentatul d-nu Cutare, care... care... etc. Când venea la redacție, începea să vorbescă iar despre studiile făcute, încât bietul director, om cam naiv, fără titlu și care credea că un titlu e lucru mare, rămânea cu gura căscată, supunându-i spre cercetare articole în materia cărora zicea că el e competent.

Și omul nostru le citea cu atenție de la cap până la codă, corecta cu un creion roșu și albastru ce se afla pe masa redacției, câte un punct sau virgulă ce i se părea prea mici făcute sau ștergea câte un „scurt“ (căci e contra lui „scurt“ până la mörte) și apoi foile le da directorului, zicând: „Am făcut câte-va mici îndreptări în tiécăt, așa.... „Iar directorul îi mulțumia din totă inima și când cine-va îi observa [după publicare] că acel articol e prost zice: „să mă ierți! eu nu mă pricep, dar i am dat lui Cutare, el l'a îndreptat.... de!.... e un om care se pricepe, e doctor în...“

Tatăl doctorului în cestie erea acum fôrte vesel, fiind convins că fiu-său nu s'a dus de geabă la „nemți“. Aceastea o spunca tuturor cunoscuților și prietinelor,

acasă, la cafenea, pe stradă, la grădini, pretutindeni unde întâlnea pe cine-va, cărnăia nu'i vorbea încă despre odrasla sa, ba câte o dată, nita și spunea aceluiași de două și trei ori.

— Vezi domnule, zicea el, n'a învățat el cât, a fost aici, s'a păstrat ca să pôtă învăța înăuntru.

— Dar ce a învățat acolo? îl întrebă într'o zi un prieten.

— E doctor!

Ceea ce ênsă cam făcea câte odată pe bătrân să strâmbe din nas, erea faptul că nu vrea fiu-scũ să ia nici o slujbă.

— Articolele de la gazetă nu 'ți dă de mâncare, ia și tu o slujbă; fă și tu ceva; de . . . ești gogea omu . . . gogea doftorului!

— Nu, tată, am sã intru în diplomație; eă, care sunt om cu titluri așa de înalte voiũ fi preferit înaintea tu-turor.

Peste puțin se publică concurs pentru un post diplomatic. El puse pe tatăl sãu sã alerge pe la toți puter-nici zilei, căroră le da votul ca să pôtă isbuti.

— Dar bine, zicea bătrênul dacă n'ai proptea...

— Ai dreptate!

Și plecã iar sã se căciulêscă la unul și altul. Isbânda însă nu s'a arêtet.

— Vom mai aștepta.

Și așteptarea e cam lungă. El însă nu se descurajază. Îți vorbește cu aceeași îngâmfare de studiile ce a făcut și succesele ce a dobândut și 'l-vezi plimbându-se pe podul Mogoșoei cu joben și îmbrăcat după ultima modă, invârtind între degete bastonul și răspunzând cu o ușoră aplecare de cap aceloră cari îl salută respectuos fiind chiar pe partea ceal altă.

Cine nu 'l cunôște?

DIVERSE

THEATRUL LYRIC.— Compania de sub. Direcția D-lui G. Ștefănescu.—Se vor mai juca afară de *Gasparone* și *Voevodul Țiganilor*, *Perichola* și *Nitouche*.—Cântăreți buni, actorii comici slabi afară de *Bosianu*, *Leontianu* și *Iulian* fiul. Regisorii caraghioși!

CIRCUL SIDOLI.—Reprezentății Țilnice cu producții equestre și gimnastică.

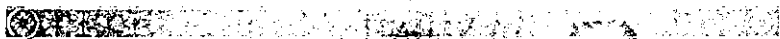
Aduce la cunoștință Onor. Public cum că a fiesat deschiderea reprezentațiilor din acest sezon pentru ziua de 25 Dec. a. c. Trupa constând din specialități numai de primul rang ne mai vezute până acum în București.

Prețurile care au fost până în present sunt cu totul scăzute.

THEATRUL de VARIETĂȚI HUGO și **THEATRUL IMPERIAL** de la **OPLER** dau în fie-care ȝi reprezentații cu cântărețe noi.

THEATRUL NAȚIONAL.—Se vor juca în curînd : *Marele Galeoto*, dramă tradusă de *Dl. Grossman* de la Iași; *Legatarul Universal de Rignard* tradus de *Dl. Stoenescu* în versuri frumoase și corecte și în care *Dl. Tonénu* se aude, că va face o creație superbă în rolul lui *Crispin*; *Cerșetorul*, dramă originală în versuri de *Dl. Ioan I. Livescu*; se va relua repertoriul anului trecut.—*Machbeth* se aude, că va fi jucat de *Dl. Nottara*, anul acesta.

BIBLIOGRAFIE

În editura lui *lg. Haimann* au apărut și se află de vânzare:

Paraziții un volum de *Deiavrancea* [nuvele].

Flórea din Firenze, comedie idylă originată în 2 acte și în versuri de *Ioan I. Livescu*, jucată la Teatrul Național.

Basme, un volum frumos de *Dumitru Stăncescu*.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

